

KÖZÉLETI ÉS KULTURÁLIS HAVILAP – INGYENES, MERT MEGFIZETHETETLEN

A Medgyesi MADISZ 2020-ban

Tevékenységi beszámoló

A 2020-as év mindannyiunk számára szokatlan évnak minősülhet. Közösségünk életében mindenképp megérződött az, hogy megjelent egy új vírus, amely mindenki életét feje tetejére állította. Tudjuk azt, hogy az év eltervezésekor rengeteg érdekes projektet valósíthattunk volna meg, viszont kevés olyan projekt volt, amely megfelelt volna az egészségügyi előírásoknak. Terveink szerint többek között meg kellett volna szerveznünk fesztiválokat, táborokat, kerekasztalbeszélgetéseket, találkozókat és sok más közösség-szervező és -építő eseményt.

Felmerül a kérdés, hogy mi az, amit mégis meg tudtunk szervezni? A legfontosabbak között szerepel a Szeben Megyei Magyar Napok rendezvénysorozat, illetve a Nagy-Küküllő kulturális és közéleti havilap kiadása. A két fontos projekt mellett szervezetünk átirányított minden lehetséges anyagi forrást az irodánk és a Millennium-Ház felújítására. Ugyanakkor mi se maradtunk tétlen, hisz az ERASMUS+ program keretében szeptemberben sorra kellett volna kerüljön az „Engage, Connect, Empower” című projektünk. A projektet Medgyesen kellett volna megszervezzük tíz ország fiataljai részvételével, azaz 44 résztvevővel, sajnos a SARS-COV2 vírus járvány miatt nem tudtuk megszervezni fizikailag, így a megszervezést 2021 januárjára helyeztük át.

folytatás a 3. oldalon

A magyar himnusz

A magyar kultúra napját 1989 óta ünnepeljük január 22-én annak emlékére, hogy a kézirat tanúsága szerint Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon fejezte be a Himnusz kéziratát. A Himnuszt Erkel Ferenc zenésítette meg 1844-ben. Az évfordulóval kapcsolatos megemlékezések alkalmat adnak arra, hogy nagyobb figyelmet szenteljünk évezredes hagyományainknak, gyökereinknek, nemzeti tudatunk erősítésének, felmutassuk és továbbadjuk a múltunkat idéző tárgyi és szellemi értékeinket.

A „Hymnus” a költő legnagyobb hatású verse, 1823-ban a nemzeti újjászületés hajnalán írta szatmárcsekei magányában. A magyarságnak a 19. századig nem volt önálló nemzeti himnusza, mind a katolikusoknak, mind a reformátusoknak saját néphimnuszuk volt. Kölcsey mintegy 30 nyelvre fordította le.

2. oldal
RMDSZ hírek
3. oldal
A Medgyesi MADISZ 2020-ban
4. oldal
Kormánymegállapodás 2020-2024
5. oldal
Interjú: Tánczos Barna
6. oldal
I. Mátyás magyar király
7. oldal
Diáksarok
8. oldal
Hymnus

A lap megjelenését támogatja:

CONSILIUL JUDEȚEAN
SIBIU

C.I.Brătianu út 32 szám
Millennium-Ház
551003 Medgyes
Szeben megye
www.medgyes.ro

RMDSZ

Megalakult az RMDSZ új képviselő-házi és szenátusi frakciója

Szerdán Kolozsváron üléseztek az RMDSZ új, december 6-i választáson mandátumot nyert képviselői és szenátorai. Az ülésen megválasztották a frakciók vezetőségét. Az RMDSZ képviselőházi frakcióvezetői tisztségére Csoma Botondot, a Szövetség Kolozs megyei parlamenti képviselőjét választották.

A frakcióvezető-helyettesi feladatokat Szabó Ödön Bihar megyei és Benedek Zakariás szörványképviselő, a titkári

feladatokat Nagy Szabolcs Szatmár megyei parlamenti képviselő látja el.

A Szövetség szenátusi frakcióvezetőjének Cseke Attila Bihar megyei szenátort, Fejér László-Ödön Kovászna megyei szenátort frakcióvezető-helyettesnek, Császár Károly Maros megyei szenátort pedig a frakció titkárának választották.

Balázs Attila látja el ideiglenesen az RMDSZ ügyvezető elnöki teendőit

Porcsalmi Bálint lemondását követően az ügyvezető elnöki feladatok ellátásával Kelemen Hunor szövetségi elnök ideiglenesen Balázs Attilát, az RMDSZ gazdasági igazgatóját bízta meg. Az ideiglenes ügyvezető elnök

mandátuma addig tart, amíg az RMDSZ elnöke új ügyvezető elnököt nevesít, ezt pedig a Szövetségi Képviselők Tanácsának kell megerősítenie a szavazatával.

Több szerep a helyi közösségnek

Ha azt akarjuk, hogy a közintézmények megfelelő szolgáltatásokat nyújtsanak, s olyan településeken éljünk, ahol az ügyintézés könnyen megy, akkor decentralizációra van szükség – fogalmazott a Krónikának adott interjúban Cseke Attila fejlesztési és közigazgatási miniszter. Az RMDSZ-es tárcavezető azt is elmondta, hogy már tervezik a kiemelt programként emlegetett új bölcsődeépületeket.

– A magyarok körében általában sok a kétely az RMDSZ hatalmi pozícióit illetően. Miért jó az erdélyi magyar közösségnek, hogy Cseke Attila vezeti a bukaresti fejlesztési minisztériumot?

– Nincs tudomásom arról, hogy az erdélyi magyar emberek kételkednének az RMDSZ kormányzati szerepvállalásában, vagy szükségtelennek tartanák, hogy minden eszközt megra-

gadjunk arra, érvényesíteni tudjuk a magyar közösség érdekét, gyarapítani tudjuk közösségünket. Minden felmérésünk azt bizonyítja, a magyar emberek pragmatikusak. Azt kéri az RMDSZ-től, hogy kerüljön a döntéshez minél közelebb. Erre nem mindig volt lehetőség, de most van. A közösség támogatta azt, hogy az RMDSZ tárgyaljon, és a jobbközép koalíció tagjaként kormányzati szerepet vállaljon. A tárgyalások eredményességét nyilván mindenki maga ítéli meg. Én úgy gondolom, hogy az RMDSZ, a koalíción belüli súlyát tekintve, jó eredményt ért el. Azért gondolom, hogy ez egy jó eredmény, mert olyan hatalmi pozíciókat tárgyalunk ki – ha már hatalmi pozíciónak nevezzük, én inkább feladatnak nevezném, és így is tekintek rá –, amelyekből kézzelfogható eredményeket érhetünk el.

– A Nemzeti Liberális Párt (PNL) berkein belül nagy volt az elégedetlenség, amiért az RMDSZ szerezte meg ezt a tárcát. Miért ennyire fontos ez a minisztérium?

– Nem tisztem a liberális párt belső vitáit véleményezni. Azt viszont elmondhatom, hogy az RMDSZ-nek, a magyar közösségnek fontos, hogy ezt a tárcát megszereztük. Nagyberuházásokat jelent, és nagyon szükséges, bár sokszor kevésbé látványos kisebb befektetéseket. Emellett a közigazgatás, az önkormányzatok működése nagymértékben befolyásolja az emberek mindennapi életét, és a magyar közösség szempontjából kiemelten fontos, hogy ne a központosítás irányába szerveződjön a közigazgatás. Több szerepet kell kapjanak a döntéshozásban a helyi közösségek. Ennek megvalósítására egy eszköz a fejlesztési és közigazgatási minisztérium. Én eszközként és nem utolsósorban feladatként tekintek erre a tisztségre.

– Lesz közigazgatási decentralizáció Romániában?

– Az utolsó nagy decentralizációt az RMDSZ vitte véghez az egészségügyi rendszerben, és azt láthattuk, hogy ez fejlesztést jelent. A decentralizáció lehet a kulcs a közigazgatás korszerűsítésére is. Ha azt akarjuk, hogy a közintézmények megfelelő szolgáltatásokat nyújtsanak, ha azt akarjuk, hogy olyan településeken éljünk, ahol az ügyintézés könnyen megy, akkor decentralizációra van szükség. A közigazgatás decentralizációja olyan intézményeket is érint, amelyek más szaktárcák alá tartoznak. Ebben a közigazgatási minisztériumnak koordinációs szerepe van, és ezzel a lehetőséggel élni fogunk. Konkrét javaslatcsomagot fogunk benyújtani erre vonatkozóan, már a következő hetekben-hónapokban, még a mandátumom elején.

– Mikor kezdődhet el a bölcsődék építése, amit kiemelt programként emlegetett?

– Már tervezik a bölcsődeépületeket. Három tervrajzot kértem, egyet a vidéki, egyet a kisvárosi és egyet nagyvárosi bölcsődeépületekre. Amikor ezt befejezzük, akkor sor kerül a technikai okmányok előkészítésére, a megvalósíthatósági tervre, és azt követően megszabjuk a feltételeket, amelyek mentén pályázhatnak az önkormányzatok. 2021 végén már tudni fogjuk ezeket a feltételeket.

– Eddigi tapasztalatai szerint milyen az együttműködés Florin Cîțu miniszterelnökkel?

– Az a legfontosabb egy koalícióban, hogy a véleményeket egyeztessük, az esetleges vitákat a koalíción belül oldjuk meg, szolidárisak legyünk. Ezeket a szempontokat a tárgyalások alatt a miniszterelnök betartotta. Jó az együttműködés.

folytatás az első oldalról

A Nagy-Küküllő kulturális és közéleti havilap kiadásával kapcsolatosan meg kellett hoznunk azt a döntést, hogy a lap kiadását kizárólag online, azaz a www.medgyes.ro honlapon jelenítsük meg. Ugyanakkor arra törekedtünk, hogy a járvánnyal kapcsolatosan minél több információval szolgáljunk az olvasók számára. Az év elején, a járvány kitörése előtt sikerült megszervezni a hagyományos Farsangi bált, amelyre az Automecanica vendégelőbe került sor élőzene kíséretével.

A februári hónap folyamán elindítottuk első alkalommal a magyar nyelv kurzust a Millennium-Házban, amelyen részt vehettek olyanok, akik egyáltalán nem beszélnek magyarul vagy akár olyanok is, akik nagyon alacsony a nyelvismeretük. A projekt beindult és több mint tíz személy vett részt heti két alkalommal. A nyelvkurzust sajnos felfüggesztettük, a járvány miatt március közepétől, addig amíg az előírások megengedik.

Ugyanakkor március közepéig sikerült folytatnunk a Báthory István Általános Iskolában a Hosszabbított Programot, mely keretében minden elemi iskolás diák felügyeletben és meleg ebédben részesült díjmentesen.

Magyarország Nemzetpolitikai Államtitkársága által működtetett Petőfi Sándor Program keretében érkezett ösztöndíjas, Töttösi Gergő, az év első hat hónapjában Medgyesen tartózkodott és segített a helyzethez viszonyítva abban, amiben lehetett. Ezzel Gergő és a Medgyesi MADISZ között egy két éves ciklus zárult. A Medgyesi MADISZ számára a Petőfi Program pedig 2015 óta elképzelhetetlen fontos része és szerepe volt.

Az őszi folyamán a vírus helyzetének enyhítésének köszönhetően sikerült megszerveznünk a Szében Megyei Magyar Napok 22. kiadását. A rendezvénysorozatot kizárólag kültéri

helyszínekre szerveztük, az egészségügyi előírásoknak megfelelően. Sikerült gulyásfőző versenyt, kiállítást, megemlékezést, koncertet, sporteseményt és színházi előadást is tető alá hozni.

Az év végén pedig véradási akciót szerveztünk, figyelembe véve a szükségességet annak, hogy az egészségügyi rendszer a járvány idején megnehezítette vagy akár ellehetetlenítette a véradás lehetőségét különböző időszakokban.

Ugyanakkor a 2020-as év lehetőséget biztosított olyan dolgokkal foglalkoznunk, amelyek a normális hétköznapokban nehezen valósulhattak meg, itt a Millennium-Ház felújítására és felszerelésére gondolok. Sikerült felszerelni és befejezni azokat a befektetéseket, amelyekre szükség volt, de soha nem került elegendő idő rá.

Ezutón is köszönetet szeretnék mondani mindazoknak, akik a 2020-as év nehézségei ellenére velünk tartottak, önkénteseink voltak, támogattak és segítettek különböző szinteken, mindenki lehetőségeihez mérten.

*Balázs Botond
Medgyesi MADISZ elnök*

Kormánymegállapodás 2020-2024

Kelt december 21-én, Bukarestben.

Aláírók: a Nemzeti Liberális Párt, az USR-PLUS és a Romániai Magyar Demokrata Szövetség

1. Románia, az egész világgal együtt, egy precedens nélküli válságon megy át. Vállaljuk a felelősségét annak, hogy ezekben a nehéz időkben vezetjük az országot. Azzal a meggyőződéssel tesszük ezt, hogy a közjó érdekében hozott határozott döntéseinkkel Románia megerősödve jöhet ki a világjárványból, valamint az ebből fakadó nehéz gazdasági helyzetből.

2. A posztkommunista átmeneti időszaknak le kell zárulnia. A román államnak mély reformokra van szüksége annak érdekében, hogy a 21. századi társadalom szükségleteinek és elvárásainak eleget tegyen. Ezt a kikerülhetetlen átalakulást egy óriási lehetőségnek tartjuk, hogy a közszolgáltatások minőségét és az állampolgárok életminőségét javítani tudjuk, nemtől, nemzetiségtől, vallástól, kortól, társadalmi körülményektől függetlenül. A kormányprogramunk egy konkrét cselekvési terv, amely tartalmat és irányt ad az innovációs, fejlesztési és modernizációs projektjeinknek.

3. Belátjuk, hogy a választáson való alacsony részvétel veszélyeztetést jelent a demokráciánkra nézve. Azért fogunk dolgozni, hogy megerősítsük azok bizalmát, akik ránk szavaztak, és megnyerjük azok bizalmát, akik nem szavaztak, azáltal, hogy egy jó kormányzás jó irányba változtathatja meg az emberek életét. Átláthatóságot fogunk tanúsítani, konzultálni fogunk a civil szervezetekkel, a vállalkozói szférával és a szakszervezetekkel, és jól megalapozott döntések nyomán fogunk cselekedni. A szubszidiaritás elvét betartjuk, vagyis a döntéseket közel hozzuk az állampolgárokhoz.

4. Eltérő történelemmel és szervezeti kultúrával rendelkező három politikai alakulat vagyunk, az ország sorsáért való felelősség közös cselekvésre szólít bennünket. Ez a különbözőség esély arra, hogy kiegészítsük egymást, és hogy a román állampolgárok eltérő reményeit képviselni tudjuk. A szabadság, tisztelet, integritás, egyéni felelősség és szolidaritás közös értékek, amelyek összekötnék bennünket. Készen állunk arra, hogy megvédjük ezeket az értékeket, amikor ezek veszélyben vannak, és hogy továbbvigyük Romániát az európai úton.

5. Vállaljuk, hogy tiszteletben tartjuk az állampolgárok

december 6-án kinyilvánított akaratát, és hogy politikai pártváltással nem módosítjuk a szavazás, valamint a jelen politikai megállapodás eredményeként született többséget. Nem fogadjuk be a szervezeteinkbe más politikai párt színeiben mandátumot nyert képviselőket.

6. Romániának stabilitásra, kiszámíthatóságra, és hosszú távú megoldásokra van szüksége. A polgárok szavazata nyomán kialakult parlamenti többség, amelyre alapozunk, arra kötelez bennünket, hogy egy teljes kormányzási ciklust vigyünk végig. Bízunk benne, hogy ez a megállapodás és a kormányprogram egy hosszútávú kormányzás erős alapját képezik, amely konkrét eredményeket hoz majd az állampolgárok számára.

7. Kijelentjük, hogy minden aláíró alakulat joga jelölteket nevesíteni az egyeztetett köztisztviségekre. Vállaljuk, hogy komoly tapasztalattal és jó hírnévvel rendelkező szakembereket javasolunk. Nem támogatjuk a nepotizmust és a klientelizmust, a köztisztviségek betöltésénél versenyvizsga esetén betartjuk a kompetencia és a semlegesség elvét.

A miniszterelnöki tisztségre Florin Cîțu, a parlament szenátusának elnöki tisztségére Anca Dana Dragut (USR-PLUS), a parlament képviselőházának elnöki tisztségére pedig Ludovic Orban (PNL) javasoljuk.

Ludovic Orban, a PNL elnöke

Dan Barna, az USR-PLUS társelnöke

Dacian Cioloș, az USR-PLUS társelnöke

Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke

Tánczos Barna: csak mentalitásváltással lehet előre lépni a környezetvédelemben

Országos szinten nagy a lemaradás a hulladékgazdálkodás terén, ám a lakosság hozzáállásának megváltozása nélkül a minisztérium is tehetetlen. A vad- és erdőgazdálkodás területén is számos kihívással néz szembe a decemberben beiktatott új környezetvédelmi, vízügyi és erdészeti miniszter, Tánczos Barna. Interjú.

Hogyan indult a miniszteri munkája, melyek voltak az első intézkedései tárcavezetőként?

Amikor ilyen megbízást kap valaki, a legfontosabb leltározni azokat az ügyeket, amelyeket tovább kell vinni, és nem szakadhatnak meg a folyamatai. Ilyen volt az erdészeti program fejlesztése, a hulladékbegyűjtési rendszer kiépítése, további korszerűsítése, a PET palackok visszaváltásának beindításáról szóló kormányhatározat végeljesítése. Ezeket a területeket érintették tehát az első intézkedések. Ezen kívül kialakítottam a csapatomat, megkerestem azokat a szakembereket, akikkel együtt fogok dolgozni.

Románia ellen több kötelezettségszegési eljárás is indult az EU-konform szeméttelpek hiánya, illetve egyéb hulladékgazdálkodást érintő kérdésben. Milyen lépések szükségesek ezen a téren?

Sajnos az elmúlt években, de talán mondhatok évtizedeket is, felelőtlenül kezelték Romániában ezt a problémát. Nem megfelelően, vagy egyáltalán nem zárták le a régi hulladéklerakatokat, újak kiépítése pedig nem indult el megfelelő ütemben. Példaként említhetem Bukarest környékét, ahol egy projekt sem indult el ezen a téren. Számos olyan veszélyes hulladéklerakat van, amelyek felszámolás alatt álló jogi személyek tulajdonában vannak. Ezekkel sem tudott mit kezdeni a román állam. Ezek a problémák az évek, évtizedek alatt összegyűltek, ebből pedig következett a kötelezettségszegési eljárás. Azt kell mondanom, hogy jogosan, hisz olyan állapotokat tapasztalok a nagyvárosokban és Bukarestben is, amelyek semmiképpen nem egy európai uniós fővároshoz méltóak, sokkal inkább harmadik világbeli gazdálkodást juttathatnak az eszünkbe.

Az utóbbi időben a medvék kérdés társadalmi problémává vált Erdélyben, különösen Székelyföldön. Korábban Hargita megyei szenátorként többször megszólalt az ügyben, az emeberéletek védelmében. Miniszterként készül-e lépni ezen a téren?

Továbbra is úgy gondolom, hogy Románia ezen a téren is sokat késlekedett. Nincsen valódi vadgazdálkodás az országban, az elmúlt években minden a vadászatra szorítkozott.

A vadgazdálkodással foglalkozó egyesületek leginkább a vadászatról ejtenek szót csupán, a közvélemény kevésbé ismeri a többi oldalát a vadállomány szabályozásának, kezelésének. Abban bízom, hogy paradigmaváltásra leszünk képesek, meg tudjuk mutatni a teljes komplexitását a feladatnak. Remélem, a medvék és más nagyvadak esetében is tudunk olyan programokat elindítani, amelyekkel kordában lehet tartani az állományokat. Például a sertéspestis terjedése is megakadályozható valódi vadgazdálkodással. Mindehhez sikerül lassan olyan szakértői csapatot összerakni, akik erre a paradigmaváltásra képesek lesznek, és segítségükkel a minisztériumot is teljesen más pályára tudjuk állítani.

A falopás is országos jelenséggé vált. Miniszterként az egyik első ígérete az volt, hogy februártól megállítható lesz az illegális fakitermelés Romániában, mert beindul a faanyag automatikus követésére szolgáló új rendszer (SUMAL). Hogyan fog pontosan működni?

A fa kitermelését, szállítását és feldolgozását hivatott nyomon követni az az informatikai rendszer, amelynek a fejlesztését elkezdték még a múlt évben. Több halasztás után január 31-ét ígérte a minisztérium a beindítás dátumaként, mielőtt átvettém

a tárca vezetését. Ehhez a határidőhöz szeretném tartani magunkat. Ez olyan informatikai rendszer, amelybe be lehet vezetni azokat az adatokat, amelyek az erdős területeket határolják be. Ezekhez lehet rendelni a rendszeren belül kitermelési engedélyeket, ütemterveket, a kitermelést végző jogi személyeket is be lehet vezetni, nyomon lehet követni a szállítóeszközöket. A feldolgozó cégek esetében a készletnyilvántartás, a ki- és bejövétel követése fog sokat segíteni az ellenőröknek abban, hogy kiszűrjék az illegális famennyiségeket és meggátolják, minimálisra csökkentsék az illegális faanyag kereskedelmi forgalomba kerülését. Ez óriási kihívást jelent. Hihetetlenül nagy munka tökéletes informatikai rendszert fejleszteni. Az elindítása utáni első napok, hetek biztosan nem lesznek könnyűek, de bízom abban, hogy az erdészetekkel, a szállító cégekkel, illetve a feldolgozó vállalatokkal együttműködve véghez tudjuk vinni ezt a folyamatot.

Valószínűleg szükség lesz jogszabály-változtatásra, és a hatósági hozzáállás megváltoztatására mindenképpen. Látjuk azt, hogy nem sikerül leleplezni és felelősségre vonni a valódi „maffiát”. Meg kell találnunk a megoldást arra, hogy az igazi

összefüggéseket, összefonódásokat, a valódi maffia-jellegű rendszereket fel tudjuk számolni. Ez viszont már nem a minisztérium feladata, hanem az ügyészségé és a titkosszolgálatoké, amelyeknek ezzel is kell foglalkozniuk.

Nagy feladatot jelent a lakosság környezettudatos nevelése. Készül-e ezen a téren valamilyen átfogó programra?

Többször elmondtam az elmúlt napokban, hogy egymagában a minisztérium nem lesz képes megváltani a világot. Elsősorban az emberek hozzáállásának kell megváltoznia ahhoz, hogy átütő sikereket érjünk el ezeken a területeken. A szelektív hulladékgyűjtés az egyik legfontosabb feladat. Olyan feladat, amelyhez nincs még felnőve a romániai társadalom. Ezen kívül a légszennyezés és a vizeink szennyezése is óriási probléma. Ha nem változik meg mindannyiunk magatartása, hozzáállása, akkor az állami intézmények csak rohanni fognak a problémák után, és nem tudják megfelelően kezelni a dolgokat. Mindig tele lesznek a lerakóhelyek és a patakmedrek PET-palackokkal, és mindig szennyezett levegőt fogunk belélegezni.

Hogyan egyeztethető össze a miniszteri poszt a szenátori munkával?

Sokkal több a munka, de hasonlóan a kollégáimhoz, össze kell egyeztetnem a szenátori tevékenységemet a miniszteri megbízással. Részt kell vegyek a szaktanácsadói vitákon és a plénumi szavazásokon, a miniszteri kötelezettségek nem mentesítenek az alól, hogy a parlamenti munkát is elvégezzem. Pontosan elő vannak írva azok az időpontok, időszakok, amikor jelen kell lenni a szenátusban, azon kívül a minisztériumban lehet hét napból hetet dolgozni.

I. Mátyás magyar király

I. Mátyás, születési nevén Hunyadi Mátyás (Kolozsvár, 1443. február 23. – Bécs, 1490. április 6.), elterjedt nevén Mátyás király, Magyarország és Horvátország királya 1458-tól, cseh király 1469-től, Ausztria uralkodó főhercege 1486-tól haláláig. Közkeletűen Corvin Mátyás vagy Igazságos Mátyás néven is ismert. Hivatalos latin nyelvű uralkodói nevén Mathias Rex; neve németül, latinul, angolul: Matthias Corvinus, olaszul: Mattia Corvino, románul: Matia Corvin, csehül: Matyáš Korvín, horvátul: Matija Korvin.

Apja Hunyadi János erdélyi vajda, majd magyar kormányzó, anyja magyar köznemesi család lánya, Szilágyi Erzsébet. Bár 1458-tól uralkodott, királlyá koronázására hivatalosan Székesfehérvárott 1464-ben került sor. Cseh királlyá 1469-ben, Ausztria főhercegévé 1486-ban választották. A magyarok, de számos más környező nép hagyománya is az egyik

legnagyobb királyként tartja számon, akinek emlékét sok népmese és monda őrzi. Mátyás nevének népszerű díszítő jelzője (epitheton ornans) az Igazságos. A szakirodalom és a köznyelv egyaránt leginkább sorszám nélkül, egyszerűen Mátyás királynak nevezi.

Uralkodói teljesítménye már kortársai körében nagy vitákat váltott ki, az utókor történészei pedig máig sem jutottak egyetértésre. A kritikus nézet szerint Mátyás elhanyagolta a török veszélyt, és értelmetlen nyugati hódító hadjáratokra feccsélte a rendelkezésére álló katonai, illetve az azt megalapozó, az ország kíméletlen adóztatása révén gyűjtött gazdasági potenciált. A másik nézet szerint viszont belátta, hogy az akkori Magyarország önmagában képtelen volt ellenállni a török veszélynek és ezért nagyobb államhatalom létrehozására törekedett. Eszerint felismerte, hogy korában a fejlődés Kelet-Közép-Európában a perszónáluniókba tömörült államszövetségek irányába haladt. Ezt a tervet megvalósítani azonban nem tudta teljesen, ilyen szövetségi rendszer kiépítésére utóbb csak a Habsburgok voltak képesek.

Belpolitikai tevékenységének nagy eredménye, hogy választott királyként, legitimációs hiányosságokkal azért küzdve, de sikerült megszilárdítania hatalmát. Kihasználta a középkori uralkodói hatáskör szinte minden lehetőségét. Nagy ügyességgel maga mellé állította adott pillanatban az uralkodáshoz szükséges társadalmi erőket, illetve azok változatos koalícióit hozta létre. Mesterien kezelte a korabeli társadalmi kommunikációt, igyekezett külföldön és belföldön egyaránt jó híret kelteni saját személyének, hogy akár ennek révén is támogatást szerezzen politikai céljai eléréséhez. Legfontosabb célját, fia örökösödésének biztosítását, Corvin János trónra lépését azonban nem sikerült elérnie.

Politikája mellett személyisége is ellentmondásos. Sokan már életében kora egyik legnagyobb zsarnokának tartották, aki önkényével újra és újra kizsigerelte népét és saját megalomán

elképzeléseire fordította az ország vagyonát. Tény, hogy hangulatingadozásai és dühkitörései emberei számára gyakran elviselhetetlenné tették a vele történő együttműködést és a jótéteményeiről, igazságosságáról szóló legendák mind jóval halála után keletkeztek.

A váratlanul elhunyt fiatal uralkodó jogos örökösei nővérei lettek volna. Közülük Anna III. Vilmos szász herceg felesége volt, Erzsébet pedig IV. Kázmér lengyel királyé, akinek elődje, I. Ulászló 1440–1444 közt már ült a magyar trónon. III. Frigyes német császárnak ugyan nem lehetett vérségi igénye a magyar trónra, de Erzsébet, V. László anyja neki zálogosította el a magyar Szent Koronát, valamint több nyugat-magyarországi várat és várost, ezért volt bizonyos utódlási esélye.

Magyarországon a legfontosabb belső erőket Szilágyi Mihály, Garai László, Újlaki Miklós familiárisai, valamint a Felvidék nagy részét törvénytelenül uralmuk alatt tartó cseh szabadcsapatok alkották, utóbbiak Jiskra Jánossal az élükön, akik később a fekete sereg gerincét alkották. A magyar főúri csoportosulások számára ebben a helyzetben logikusnak látszott Hunyadi Mátyás megválasztása királynak, mivel úgy vélték, hogy a gyermek-király könnyen irányítható lesz. III. Kallixtusz pápa is Mátyás megválasztását támogatta, mivel nagy tisztelője volt Hunyadi János törökellenes harcainak, és abban bízott, hogy fia folytatni fogja ezt a küzdelmet.

A kompromisszum jegyében Garai László felkereste a Szilágyi testvéreket Szegeden, és velük 1458. január 12-én megállapodott abban, hogy a Szilágyiak megbocsátanak a Hunyadi László kivégzésében szerepet játszó Garainak, Bánfalvi Barius II. Miklós pécsi püspöknek és Lindvai Bánfi Pálnak, valamint támogatják a Podjebrád György őrizetében lévő Mátyás kiszabadítását és királlyá választását. Ennek fejében a Szilágyiak Mátyás nevében megfogadták, hogy ő feleségül veszi Garai leányát (bátyja volt menyasszonyát), megtartja apósát a nádori tisztségben és Buda birtokában, valamint összes javaiban. A megállapodásra esküt tettek, de azt is kikötötték, hogy azt majd meg kell ismételni Juan de Carvajal bíboros, pápai legátus és Szécsi Dénes bíboros esztergomi érsek előtt. Ez a későbbiekben elmaradt, így a Szilágyiak és Mátyás szabad kezet kaptak.

Ezzel elhárultak az akadályok Mátyás megválasztása előtt. A királyválasztó országgyűlésre Szilágyi Mihály sereggel vonult fel. Budán biztosította az összegyűlt nagyurakat, hogy Mátyás nem fog bosszút állni bátyja kivégzéseért, így ők is beleegyeztek a megválasztásába. A döntés hírére január 24-én a nagyrészt Szilágyi katonáiból és az országgyűlésen megjelent köznemességből álló tömeg, a vár alatt, a Duna jegén királlyá kiáltotta ki Hunyadi János fiát. Az új uralkodó, akit a választást megelőző politikai folyamatba – prágai fogsága miatt sem – egyáltalán nem vontak be, sőt végig gyermeknek tekintették, még nem töltötte be tizenötödik évét sem. Korára hivatkozva nagybátyját, Szilágyi Mihályt öt évre kormányzónak választották. Az új kormányzó nyilván arra számított, hogy a hatalmat végre ő fogja gyakorolni. Szilágyi 1456-ig csak másodvonalú politikai szereplő volt, Hunyadi János familiárisa, és csak a Cillei-gyilkosság után, a szabad cselekvésében akadályozott király nevezte ki macsói bánná. Így került be a bárók sorába. Vagyoni helyzete sem érte el az arisztokraták színvonalát. Mátyás megválasztása után azonban a király után ő lett az első ember.[8] Szilágyi még a királyválasztó országgyűlésen olyan törvényt hozott a maga nevében, amelyet az új uralkodók szoktak trónra lépésük alkalmával. Ebben arról is rendelkezett, hogy az összes királyi várat neki kell átadni, amivel rögtön megszegte a Garai nádorral kötött egyezségét.

Diáksarok

SZERETNÉM, HA MADÁR LENNÉK!

Pocan Dávid - VI. osztály

Egy egyszerű házi feladat fejleményeit olvashatod az alábbiakban.:). Nem mindig unalmasak a magyar házik, amint látod... A kihívás az volt, hogy olyan fogalmazást írjanak, amelynek minden egyes szava ugyanazzal a betűvel kezdődjék... a semmiből is szépet lehet varázsolni :)

(József Attila - Szeretném, ha vadalmafa lennék című verse másképp!)

TUDSZ TE TITKOT TARTANI?

Catalan Stefánia – VI.osztály

Tavaly tavasszal titokban távoztunk Tündével Tordára. Talán tudták terveinket....

Tarsolyainkból táplálkoztunk. Túlesve tízórainkon, tovább tiptegtünk Torda tarka tájain. Takaródó táján tarkónkat tépdese tévelyegtünk téves túrahelyünkön. Tovább találékonyágunk. Tudva tétlenségünket, tűrőképességünk tompult, toporzékoltunk. Tartottunk tengerimalactól, törpeegértől. Tölgyfák tövébe találtunk turistákra. Társulva támolyogtunk táborunk tisztására.

Tréfás, tanulságos történetünk tán tapasztalatra, talpraesettségre térít téged!

Szeretném, ha madár lennék,
Gyönyörűen énekelnék.
Dudolászva reggelente
Éj a takarót felemelte.

Szeretném, ha madár lennék,
Ősszel olykor elutaznék,
Tavasszal meg visszatérnék,
Egekből a földre néznék.

Ha én egyszer madár lennék,
S ha hosszú útról visszatérnék,
Derűs szellőt szórva,
Szólva lógva csóva óda.

Szeretném, ha vadalmafa lennék!

József Attila, 1921. ápr. 12.

Szeretném, ha vadalmafa lennék!
Terebélyes vadalmafa;
S hogy testemből jóllakhatna
Minden éhező kis gyermek
Árnyaimmal betakarva.
Szeretném, ha vadalmafa lennék
S minden egyes árva gyermek,
Ha keserű könnye pereg,
Felkeresné s könnyeivel
Öntözné meg a tövemet.
Szeretném, ha vadalmafa lennék,
Mi ha majd egykor kiszárad
És a tél apó kiváogat,
Lángjaival felszárítná
Könnyeit a bús árváknak. [...]

PÁROS PECÁZÁS

Vajda Szilvia – VI.osztály

Pénteken pontban pitymallatkor

Ponty pecázás programálva.

Patrik pakolj: pecabotot, polót, pokrócot, pánkót, pogácsát,
pálinkát.

Parkolójegyre pontos pénzt pakolj!

Pancsoláshoz papucsot, puha plédet poggyászolj!

Puszil pajtásod Peti.

Támogatók - Partnerek

rulmenți, șuruburi, simeringuri, curele

HERASIB
YOUR SUPPLIER

RO - 551041 Mediaș
Str: Aurel Vlaicu nr. 104
Tel./Fax: 0269-842069
Mobil: 0740-063.748, 0752-294637
e-mail: vanzari@heraindustrial.ro

Sună bine!
www.audioexpert.ro

audiologie
protezare auditivă
service aparate auditive
consultații ORL, logopedie

RO - 551026, Mediaș
Str. I. Ghe. Duca, nr. 32, et. 1
Telefon/Fax: 0269-834.422
Mobil: 0740-063.748
E-mail: info@audioexpert.ro

**NAGYSZEBEN
ÉS VIDÉKE**

KÖZÉLETI KULTURÁLIS LAP

Megjelenését támogatja a COMMUNITAS Alapítvány
Alapítva 1902-ben, Nagyszebenben

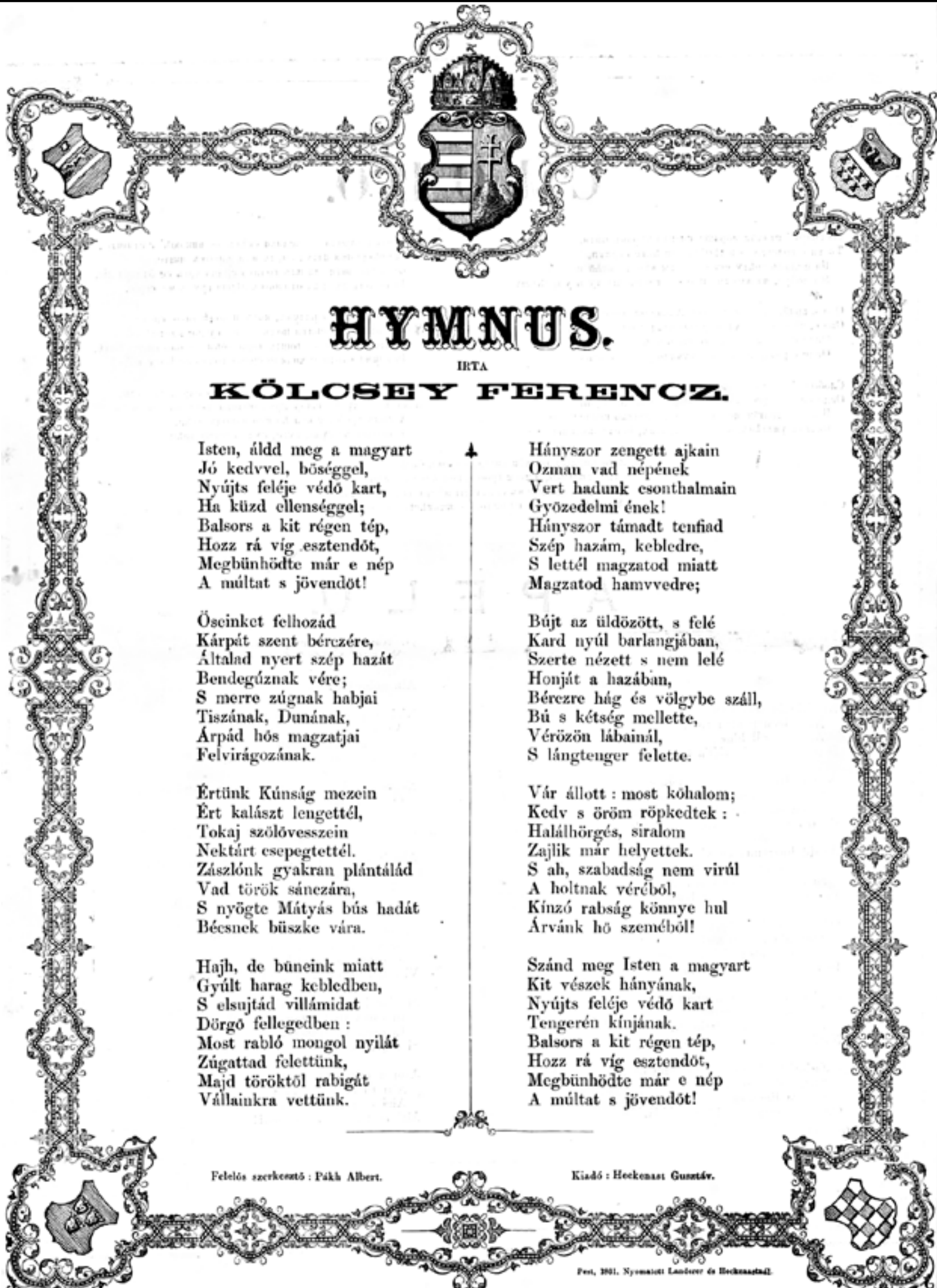
TRANS CONSTRUCT
MEDIAS

MEDGYES
Szebeni út, 174 A szám
Tel. 0269 838 241

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
ASTRA
SIBIU

A SZERKESZTŐSÉG

Nagy-Küküllő

Felelős szerkesztő:
Balázs Botond

Főmunkatársak:

Balázs Noémi, Soldorfean Zsuzsa,
Kiss Noémi, Palea Kinga, Kémeri
Attila, Tóttósi Gergő, Fazekas
Attila, Oltean Ildikó

Technikai szerkesztés:
Balázs Botond

Korrektúra:
Tóttósi Gergő

Lap-arculat imázs:
Bukur Tamás

Megjelenik havonta a
Medgyesi MADISZ gondozásában.

A lap elektronikus formában is olvasható a www.medgyes.ro honlapon.

Postacím:

Szeben megye, Medgyes, I.C. Brătianu út, 32-es szám, i.sz. 551003

E-mail:

madisz@medgyes.ro

Nyomdai kivitelezés:

S.C.GARAMOND TIPOGRAFIE S.R.L.

ISSN - 2277 0115

Példányszám: 2000, Tiraj: 2000